

Kontaktuppgifter

För att boka möten eller få svar på allmänna frågor, hör av dig till någon i programkommissionen eller maila programkommissionen@vansterpartiet.se.

Kongresserna 2020 och 2022 valde följande nio personer till programkommission:

Bertil Bartholdson, Norrbotten

E-post: bertilbartholdson@gmail.com

Jens Börjesson, sammankallande, Skåne

E-post: jens.borjesson@vansterpartiet.se

Carolina Gustafsson, Norrbotten

E-post: carolina.gustafsson@vansterpartiet.se

Susanna Göransdotter, Värmland

E-post: susanna.goransdotter@gmail.com

Melinda Kandel, Östergötland

E-post: kandel.melinda@gmail.com

Gustav Landström, Göteborg

E-post: gustav.landstrom@vansterpartiet.se

Mats Olsson, Skåne

E-post: mats.olsson@ekh.lu.se

Lillemor Mauritzdotter-Nylén, Gävleborg

E-post: lillemor.program@gmail.com

Isabelle Mixter, Västernorrland

E-post: isabellmixter@gmail.com

Reservationer

Bertil Bartholdson

Meningen på rad 5-7 skrivs om enligt följande:

”Vi behöver skapa väl fungerande arbetsplatser. Fossilberoendet måste brytas. Vi behöver ta bättre hand både om varandra och den natur och miljö omkring oss som vi alla är beroende av. Genom att göra detta kan vi ta historiska kliv framåt.”

Motivering: Jag vill att inledningen ska en ”grön” referens som inte bara handlar om fossilfrihet utan även för tankarna till behovet av biologisk mångfald.

Meningen på rad 1188-1190 ersätts med följande text:

”För att komma så långt det går de närmaste årtiondena vill vi se en energipolitisk strategi som prioriterar sänkta klimatutsläpp och utbyggnad av förnyelsebara energikällor. Vi avvisar satsningar på ny kärnkraft då avfallsfrågan inte har någon säker lösning, konsekvenserna av en olycka eller ett haveri kan bli katastrofala samt för att ny kärnkraft kommer att medföra en stark press på att starta uranbrytning i Sverige.”

Motivering: I stycket om energin vill jag att vi använder ordet ”förnyelsebara” om framtidens utbyggnad av energin samt att vi avvisar utbyggnad av ny kärnkraft.

Ny mening på rad 1489 efter den mening som avslutas med ”... politiska förslag”:

”Vi förenar våra politiska förslag med de planetära gränser som vetenskapen pekar ut som villkor för en långsiktigt hållbar utveckling.”

Motivering: När vi i slutklämmen håller fram att vi inspireras av marxistisk och feministisk teori när vi utformar våra politiska förslag så vill jag att även detta perspektiv ska betonas i samma sammanhang som ett huvudperspektiv.

Melinda Kandel, Gustav Landström

1. Vi reserverar oss mot att arbetarklassen nämns så sparsamt och inte definieras i förslaget till nytt partiprogram.

Det har länge pågått en ideologisk kampanj från höger som handlar om att förneka klassamhället och osynliggöra arbetarklassens existens. Som en följd har det i flera decennier funnits en tendens inom den breda arbetarrörelsen att främst rikta sig till mellanskiktet (eller ”medelklassen”), och vi ser det som en viktig anledning till att högern kunnat stärka sitt grepp om samhället. Vi delar intentionen att tilltalet och målgruppen för Vänsterpartiet ska vara bred, men ser inte att vägen dit går genom att undvika en definition av arbetarklassen. Tvärtom är det en viktig ideologisk och politisk uppgift för ett vänsterparti att få fler människor att identifiera sig som arbetarklass och börja agera kollektivt för att tillvarata sina klassintressen, både ekonomiskt, politiskt och socialt. Skulle vi

lämna den klassanalys som funnits i tidigare partiprogram vore det en olycklig ideologisk anpassning som skulle försvaga våra möjligheter att bredda Vänsterpartiet.

Därför anser vi att texten på rad 147-158 ska bytas ut mot följande:

“Lönearbete betyder i praktiken olika saker för olika människor. Livs- och arbetsvillkor skiljer sig drastiskt på djupt orättvisa sätt. För arbetarklassen innebär lönearbete att sakna möjlighet att försörja sig på annat sätt än genom att sälja sitt arbete. Det innebär dessutom ett litet, eller inget inflytande över sitt eget och andras arbete. En oorganiserad arbetarklass är enkelt utbytbar och tvingas oftare möta den kalla kärnan i kapitalets dynamik.

En organiserad arbetarklass å andra sidan har en stark förhandlingsposition gentemot kapitalet på grund av sin ofta kritiska position i produktionskedjan, eller för att samhällets funktioner ska fungera.

Andra grupper av löntagare har en annorlunda position. Många exempelvis tjänstemän har traditionellt sett haft större möjlighet att förhandla upp sina individuella villkor. Men de senaste decennierna har många tjänstemannayrken proletariserats, och villkoren har allt mer kommit att likna arbetarklassens.

Det har påkallat behovet av bred organisering. När vi står upp som kollektiv är vi långt mindre utbytbara och kan ta tillbaka makten.”

2. Vägen till att bygga politisk opinion för EU-motstånd tror vi går genom att utmana EU när vi får chansen, och det samtidigt går att göra politiskt och pedagogiskt relevant. Ett gott exempel på detta är hur Vänsterpartiet drivit frågan om Sverigepriser på el. Vi skulle tycka att det vore en brist om denna strategi inte lyfts fram explicit och görs synlig i delen “Våra svar” i förslaget till nytt partiprogram. Idéen med just denna del av partiprogrammet är att vi pekar på organisatoriska och politiska prioriterade strategier och dit räknar vi en EU-politik som aktivt bryter med överstatlighet och marknadsexperiment som ligger inlagda i EU:s politiska grundstruktur.

Därför anser vi att följande stycke ska läggas till efter rad 881:

“I relationen till Europeiska unionen vill vi att Sverige aktivt bryter med EU:s överstatliga fördrag och lagar som sätter frihet för kapitalet före jämlikhet och nationellt självbestämmande. Det gör vi bland annat genom att lägga fram förslag som utmanar EU-lagstiftning som står i vägen för progressiv vänsterpolitik.”

3. Texten om EU i förslaget till nytt partiprogram innebär en positionsförflyttning. I det nuvarande partiprogrammet menar vi att EU är kapitalets union som vi inte kommer kunna förändra inifrån, och därför måste lämna. I Programkommissionens förslag till nytt partiprogram lyfts samma kritik, men nu vill vi i stället i första hand förändra EU inifrån. Utträde är ett reservalternativ när, så att säga, de andra möjligheterna är uttömda.

Vi ser ingen anledning till denna förändring. Vi har försökt förändra EU inifrån i 30 år utan resultat. Det fortsätter vara kapitalets union som skadar såväl dess medlemsländer som omvärlden, och som i sin grundstruktur är byggd för att inte kunna förändras. Vänsterpartiets utträdeslinje behöver bestå.

Därför anses vi att texten på rad 1453-1469 ska bytas ut mot följande text:

“På så sätt utgör EU ett hinder för genuint progressiv förändring. Vi ser det inte som realistiskt att dessa grundläggande strukturer kommer gå att ändra inifrån. Därför menar vi att Sverige behöver lämna EU. Ett utträde är nödvändigt för att bygga ett bättre samhälle där EU ställer sig i vägen för det. Det är också ett nödvändigt självförsvar mot angrepp på grundläggande delar av det samhälle vi byggt upp, till exempel i frågor om välfärd, arbetsrätt eller demokrati. Vi ser att det skulle väcka komplexa frågor om allt från förhandlingar till långsiktiga samarbetsformer.“

4. I det nuvarande partiprogrammet står det att “socialismens införande kräver kapitalismens avskaffande”. Formuleringen om kapitalismens avskaffande finns inte med i Programkommissionens förslag, vilket är en tydlig signal och i praktiken en olycklig förflyttning höger ut.

I förslaget visar vi på kapitalismens orimlighet och nödvändigheten av gemensamma ägande- och styrformer. Men utan ett uttalat mål om klassamhällets avskaffande skulle detta kunna läsas som att vi nöjer oss med småförändringar.

Förändringen uttrycker en önskan att växa som parti, men vi menar att programmets syfte inte är att läsas som ett valmaterial. Partiprogrammet är vår långsiktiga färdplan med våra långsiktiga mål. Och målet om klassamhällets avskaffande handlar om själva vår existens som parti, och om arbetarrörelsens uppkomst. Det är värt att värna.

Därför anser vi att det ska stå uttryckligen i förslaget till nytt partiprogram att vi vill avskaffa klassamhället.